

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/18/4165

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	11.02.2019, Tallinnas
Vaide esitamise aeg	20.12.2018
Teabevaldaja	Sotsiaalministeerium, aadress: Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn e-posti aadress: info@sm.ee
Vaide esitaja	Eraisik aadress: XXXXXXXXX X, XXXXX XXXXX

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel **otsustan:**

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspektsioon sai Eraisiku vaide, mille kohaselt esitas ta 10.12.2018 Sotsiaalministeeriumile teabenõude, milles palus väljastada paber kandjal ametliku kinnitusega RHK 10 klassifikaator. Vaidest nähtub, et Terviseamet ei ole teabenõudele vastanud.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaidlustatava haldusakti või toimingu sisu: Tegevusetus teabenõudele vastamisel, mille esitasin 10.12.2018 Sotsiaalministeeriumile.

Vaide esitamise põhjused: Esitasin Sotsiaalministeeriumile teabenõude, milles soovisin, et mulle väljastatakse paber kandjal ametliku kinnitusega RHK-10 (Rahvusvaheline haiguste klassifikatsioon). Teabenõudele tähtjaks vastatud ei ole.

Vaide esitaja taotlus: Palun teha ettekirjutus teabenõude täitmiseks.

16.01.2019 on vaide esitaja saatnud Andmekaitse Inspektsioonile oma vastuväited ministeeriumi selgitustele, milles ta on leidnud järgmist.

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (TTKS) § 4² sätestab, et tervishoiuteenuse osutamise dokumenteerimisel on kohustuslik kasutada riigi infosüsteemi klassifikaatoreid, loendeid,

aadressiandmeid ja tervise infosüsteemi standardeid (lg 1). Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega tervishoiuteenuse osutamise dokumenteerimise ning nende dokumentide säilitamise tingimused ja korra (lg 2).

Sotsiaalministri 18.09.2008 määrusega nr 56 ongi ette nähtud dokumenteerimise kord, mille kohaselt tervise kaarti kantakse diagnoositud haigused RHK-10 koodi alusel.

Seega Eestis on kasutusel RHK-10 ja sotsiaalministri määrus kohustab seda kasutama tervishoiuteenuste dokumenteerimisel. Sotsiaalministeerium on aga oma vastuses seisukohal, et tegemist ei ole AvTS § 3 tähenduses avaliku teabega ja Sotsiaalministeerium ei ole teabe valdaja, mis minu hinnangul ei pea paika. Seega palun AKI-l asja analüüsida ja võtta selles osas seisukoht.

Samuti juhin AKI tähelepanu asjaolule, et Sotsiaalministeerium ei järginud AvTS-is sätestatud nõudeid teabenõudele vastamisel, mida ma ei hakka siin pikalt lahti kirjutama, kuna AKI menetleb taolisi juhtumeid igapäevaselt ja on paremini kursis kehtestatud nõuetega, kui mina.

Olen seisukohal, et ei järgitud AvTS § 17, 18, 19, 21 ja 23 nõudeid. Tulenevalt eeltoodust palun alustada järelevalvemenetlus ja teha Sotsiaalministeeriumile ettekirjutus seadusliku olukorra taastamiseks.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Eraisiku teabenõudele sai koostatud vastus eelmise aasta lõpus, aga see jäi inimliku eksituse tõttu kahetsusväärsest välja saatmata. Vastuskirja saatsime välja 9.jaanuaril 2019.a.

Sotsiaalministeerium on üks tervisesüsteemi osapooltest, kes nimetatud infot oma kodulehel kuvab, kuid ei koosta ega halda seda otseselt. Ministeerium ei ole antud teabe valdaja selles mõttes, et see oleks tekkinud töö käigus või saadud avalike ülesandeid täites. Tegemist on rahvusvaheliselt kokkulepitud ja kinnitatud haiguste ja seisundite süsteemiga.

Sotsiaalministeerium leiab (nagu on kodanikule ka selgitatud), et seda ei pea isik ka eraldi kohtus tõendama.

Vabandame veelkord, et vastus viibis, samas on loetelu avaldatud Maailma Terviseorganisatsiooni veebilehel ning see on leitav ka tervishoiuteenuste korraldamise seadusele viitamisel otsingumootoriga. Seega ei olnud infole juurdepääs piiratud (sh isiku esindajale).

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Tulenevalt avaliku teabe seaduse § 3 lõikest 1 on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.

Vastavalt Maailma Tervishoiuassamblee otsusele on Maailma Tervishoiuorganisatsiooni liikmesriigid (ka Eesti) kohustatud haigestumuse ja suremuse statistikas rakendama ametlikku rahvusvahelist haiguste, vigastuste ja surmapõhjuste klassifikatsiooni. Eestis on nimetatud kohustus sätestatud sotsiaalministri määruses „Tervishoiuteenuse osutamise dokumenteerimise ning nende dokumentide säilitamise tingimused ja kord“. Seega leian, et Sotsiaalministeerium on kõnealuse dokumendi suhtes teabevaldajaks, kuna klassifikatsioon on otseselt seotud ministeeriumi haldusalas tegutsevate tervishoiuteenuse osutajate seadusest tulenevate kohustuste täitmisega.

AvTS § 17 lõike 1 kohaselt täidetakse teabenõue teabenõudja poolt soovitud viisil, samas ütleb AvTS § 17 lõige 3, et teabevaldaja ei pea teabenõudja taotlusel väljastama dokumentide koopiad paber kandjal, kui teave on avalikult kättesaadav. Erisuse avalikustatud teabe puhul sätestab ka AvTS § 22, mille kohaselt võib teabevaldaja teavet väljastamata teha teabenõudjale teatavaks andmed taotletavale teabele juurdepääsu viisi ja koha kohta viie tööpäeva jooksul. Ka siin on välja toodud üks erisus, teave tuleb väljastada paber kandjal, kui teabenõudja soovib teabe väljastamist ametliku kinnitusega, mis on vajalik tema õiguste kaitseks. Kohtuasjas 3-15-496 on kohus

asunud seisukohale, et kui soovitakse dokumenti ametliku kinnitusega, siis tuleb põhjendada, milliste õiguste ja vabaduste kasutamise või kohustuste täitmisega ametlikku kinnitust vajatakse. Vaidest ei nähtu, milliste õiguste vabaduste kaitseks ametlikult kinnitatud dokumenti vajatakse. Sotsiaalministeeriumi vastusest võib siiski järeldada, et soovisite dokumenti kohtule esitamiseks. Kui see on nii, siis piisab ainult dokumendile viitamisest, mida on Teile selgitanud ka Sotsiaalministeerium.

Mis puudutab ametlikku kinnitamist, siis ministeerium on vaide esitajale selgitanud, et ei koosta ega halda kõnealust dokumenti. Dokument on ajas muutuv ega ole sõltuvuses Sotsiaalministeeriumi tegevusest.

Haldusmenetluse seaduse kohaselt on ametlik kinnitamine allkirja, ära kirja, väljatrüki või väljavõtte õigsuse kinnitamine haldusorgani poolt. Haldusorgan, kellel on õigus väljastada ametlik dokument või kes säilitab dokumenti arhivaalina, võib väljastada ka sellise dokumendi ära kirja või väljavõtte ning selle õigsust ametlikult kinnitada. Määruses „Allkirja ning ära kirja, väljavõtte või väljatrüki õigsuse ametliku kinnitamise õigust omavate haldusorganite määramine“ on sätestatud juhud, millal võib ametlikult kinnitada teise haldusorgani väljastatud dokumendi ära kirja või väljavõtte õigsust. Kõnealune olukord ei ole nimetatud määrusega kaetud.

Leian, et antud juhul ei ole ministeeriumil õigust ametlikult kinnitada teise organisatsiooni välja antud dokumenti. Tegemist on Maailma Terviseorganisatsiooni poolt väljatöötatud dokumendiga. Sotsiaalministeerium on lihtsalt välja andnud klassifikatsiooni eestindatud variandi, kuna Maailma Tervishoiuorganisatsiooni peadirektor on andnud tõlkimise õigused eesti keelde tollasele Eesti Sotsiaalministeeriumi Meditsiinterminoloogia Komisjonile. Tegemist ei ole minu hinnangul ametliku dokumendiga, mida ministeerium saaks ametlikult kinnitada.

Kokkuvõtvalt leian, et ministeerium on küll teabevaldaja, kuna kõnealune dokument on tema valduses, kuid kuna ministeeriumil puudub õigus teabenõudes soovitud dokumenti ametlikult kinnitada, siis ei saa inspeksioon kohustada ministeeriumi teabenõudes soovitud dokumenti paber kandjal ametlikult kinnitatud kujul väljastama. Samuti leian, et ministeerium ei pea klassifikatsiooni teabenõudja jaoks välja printima, kuna see on ministeeriumi kodulehel avalikult kättesaadav. Lisaks sellele on klassifikatsioon avalikult kätte saadav ka muudest elektroonilistest allikatest, samuti on seda võimalik soetada raamatupoodidest ja laenutada raamatukogudest.

Küll aga on eksimus see, et ministeerium ei vastanud teabenõudele viie tööpäeva jooksul, samuti ei täitnud piisava hoolega oma kohustust teabenõudjat abistada. Ministeerium oleks pidanud andma teabenõudjale vähemalt viite oma kodulehel olevale klassifikatsioonile. Nimetatud eksimustest hoolimata jätan käesoleva vaide rahuldamata.

Lugupidamisega
/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
peainspektor
peadirektori volitusel